

БІГУС Петро (02. 02. 1882, с. Великі Бірки, нині Терноп. р-ну Терноп. обл. — 25. 10. 1966, Торонто) — громадський та культурний діяч. Закін. Терноп. учител. семінарію. 1901–03 учителював, за поширення нац.-патріот. ідей серед учнів переслідувався польс. шовіністами. Згодом був дир. Підгородян. школи на Рогатинщині (нині Івано-Фр. обл.); заснував повітовий учител. хор і драм. гурток, організовував просвітн. осередки, читальні, позичк. каси. З поч. 1-ї світової війни мобіліз. до австр. війська. Після Листопадового чину — в

лавах УГА, признач. хорунжим комендантом у Бережанах; воював проти польс. армії генерала Ю. Галлера, брав участь у боях в Центр. Україні. Бл. року відбув у польс. полоні. Повернувся до вчителювання, 1922 у Рогатині відновив діяльність хору «Боян», боровся за відновлення товариства «Просвіта». Один із перших організував кооп. рух у повіті, заснував касу «Райфазенку». Переїхавши 1924 до с. Черче (нині Рогатин. р-ну), очолив школу та відновив діяльність «Просвіти», сприяв організації купелевої спілки та санаторію «Мінеральний живець Черче», де був заст. дир. Підтримував тісні зв'язки з УВО та ОУН. 1940 заарешт. НКВС. 1941 — чл. повітової управи в проголошеній Я. Стецьком Укр. державі, згодом очолював Укр. допомоговий комітет на Рогатинщині, завданням якого була оборона селян перед нім. владою у справі здачі контингенту. Виїхав до Німеччини, 1949 — до Канади, де був секр. Укр. канад. легіону та Кредитової спілки.

Рекомендована література

1. Витанович І. Історія українського кооперативного руху. Нью-Йорк, 1964;
2. Коритко Р. Історія санаторію «Черче»: Істор.-краєзнав. нарис. Л., 1966;
3. Його ж. Петро Бігус // Укр. кооператори. Л., 1999. Кн. 1.

Б. І. Мельничук, Х. С. Мельничук

Бібліографічний опис:

Бігус Петро / Б. І. Мельничук, Х. С. Мельничук // *Енциклопедія Сучасної України* [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. — К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2003. — Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-39845>. – Останнє поновлення : 2025.

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).